

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Tevhid Kelimesi La İlahe İllallah ve Şirkten Teberri Şartı

Murat GEZENLER

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah’a özgüdür. Salât ve selam Nebilerin sonuncusu Muhammed (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in, O’nun ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

Bugün üzerinde tartışılan konulardan bir tanesi de hiç şüphesiz tevhid kelimesinin mücerred bir şekilde ikrarının kişilerin Müslüman olarak addedilmeleri için yeterli bir şart olup olmadığı konusudur. Konu üzerinde ihtilafın ana kaynağı ise kanaatimizce bir taraftan hayatları boyunca Allah’a şirk koşan, Allah’ın dini adına sahih hiçbir bilgiye sahip olmayan ancak bununla beraber tevhid kelimesini ikrar ederek Müslüman olduğunu iddia eden toplumların varlığı, diğer taraftan ise Rasulullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’den “Kim La İlahe İllallah derse cennete girer” şeklinde nakledilen sahih senetli rivayetlerin varlığıdır. Zira günümüzde özellikle çevrelerindeki insanlara şirin görünme sevdasını güden bazı kesimler özellikle konu üzerinde sadece bir takım rivayetleri dillerine dolayarak tevhid kelimesini ikrar eden her ferde direk olarak Müslüman etiketini yapıştırmaktadırlar. Halbuki usulde esas olan bir konu hakkında istinbatta bulunmak için konuya dair bütün rivayetlerin bir arada değerlendirilmesidir. Zira mutlak bir lafızla gelen bir nassı diğer bir nassın takyid etmesi, amm ifade ile gelen bir nassın bir başka nas tarafından tahsis edilmesi her zaman için muhtemeldir. Bu nedenle İslam alimleri hüküm istinbatında öncelikle konu ile alakalı Kur’an ayetleri ve bunun paralelinde nebevî hadisleri bir arada bir bütünlük içinde değerlendirerek nihai bir sonuca gitmeye çalışmışlardır. Bugün ise her kesim kendi düşünce yapısına ve inanış biçimine uygun gelen bir nassa sarılarak hak üzerinde olduğu iddiasındadır. O halde bizimde ilk başta yapmamız gereken “*Tevhid Kelimesi La İlahe İllallah Üzerine*” isimli bu konumuzu ele alırken olabildiğince konuya dair rivayetleri bir bütünlük içerisinde incelememiz gerekmektedir ki bununla en doğru olana ulaşabilmiş olalım.

Bilindiği üzere tevhid kelimesinin ikrarı bir ibadettir. Zira “Kim La İlahe İllallah derse...” şeklinde gelen birçok hadisi şerifte tevhid kelimesinin ikrarının hemen arkasından kişiye cennet vaat edilmesi bu kelimenin ikrarının asli bir ibadetlerden olduğunu ortaya koymaktadır. Yine Resulullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in “Zikirlerin en faziletlisi La İlahe İllallahtır” buyruğu da tevhid kelimesinin ikrarının başlı başına bir ibadet olduğunu ifade etmesi açısından yerinde bir örnektir. Diğer taraftan selef imamlarının “iman, dil ile ikrar...” şeklinde başlayan tanımları ve ikrarın tevhid kelimesini ifade etmekten ibaret olduğunu belirtmeleri de tevhid kelimesini sadece dil ile telaffuz etmenin bir ibadet olduğunu göstermektedir.

Allah (*Subhanehu ve Tealâ*)’nın kullarına emrettiği ibadetlerin hemen hemen tamamında kulların riayet etmesi gereken bir takım şart ve rukûnlar mevcuttur. Bu şart ve rukûnların yokluğu yapılan ibadetin geçersiz olmasına sebep teşkil eder. Misal olarak Allahu Tealâ’nın farz kıldığı namaz ibadeti kendi içerisinde bir takım şart ve rukûnları da ihtiva etmek zorundadır. Bu şart ve rukûnlardan uzak bir namazın kabul görmesi söz konusu değildir. Aynı şekilde ibadetlerin en büyüğü ve en önemli olarak kabul edebileceğimiz tevhid kelimesinin ikrarının da kendi bünyesinde barındırması zorunlu olan bir takım şart ve rukûnları mevcuttur. Bu şartlardan uzak bir ikrarın kişi üzerinde hiçbir fayda sağlamayacağı ve tevhid kelimesini ikrar eden kişiye getireceği kazanımlardan mahrum kalınacağı aşikardır. Nitekim Vehb bin Münebbih kendisine “La İlahe İllallah cennetin anahtarı değil midir?” diye soran bir kimseye “Elbette öyledir. Ancak o açacak anahtarın dişleri var ise. Bilindiği gibi hiçbir anahtar dişsiz değildir. Şayet sen dişleri olan bir anahtar getirebilirsen o senin için cennetin kapısını açacaktır. Aksi takdirde ise açılmayacaktır”² şeklinde cevap vererek tevhid kelimesinin şartlarından

¹ Tirmizi 3383, İbn-i Mace 3800.

² Buhari, Cenaiz, 3/109.

uzak bir ikrarın sahibine bir fayda sağlamayacağını güzel bir şekilde vurgulamıştır. O halde burada “kim La İlahe İllallah derse...” şeklinde rivayetleri ele alarak fertlerin ve toplumların kurtuluşunu sadece dilin ikrarına bağlayan tüm görüşlerin fasidliği de kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Nitekim aynı husus üzerinde meşhur Hanbelî fakihlerinden İbn-i Receb (*rahimehullah*)’da şöyle demektedir:

“La İlahe İllallah’ı söyleyipte ona şهادet etmekten maksad cehennemden kurtulmayı ve cennete girmeyi gerektiren bir sebep olmasıdır. *Bu gereklilik ise söylenen sözün şartlarının hepsinin bir arada bulunması ve onu ortadan kaldıracak bir durumun olmaması halinde geçerlidir.* Tevhid kelimesini söyleyen kişide bu kelimenin şartlarından bir tanesi eksik olursa yahut da tevhid kelimesini söyleyen kimse bu kelimeyi ortadan kaldıracak bir söz veya amelde bulunursa artık bu tevhid kelimesi, söyleyenin cehennemden kurtulmasını ve cennete girmesini sağlamaz. Bu görüş Hasan ve Vehb bin Münebbih’ten nakledilmiştir. Bu konu hakkında söylenenlerin en güzeli ve en kuvvetlisi bu görüştür.”³

Görüleceği üzere İbn-i Receb el-Hanbelî (*rahimehullah*) tevhid kelimesinin ikrarının fertlere ya da toplumlara fayda sağlamasını ancak bir takım şartlar çerçevesince mümkün olacağını, bu şartların hepsinin bir arada bulunmasının zorunluluğunu, bu şartlardan bir tanesi dahi eksik olursa kişinin bu kelimeyi ikrar etmekle hiçbir fayda elde edemeyeceğini belirtmektedir.

Bilinmelidir ki gerek Resulullah’ın “Kim La İlahe İllallah derse cennete girer” şeklinde ve bu manada gelen hadisleri gerekse alimlerin “Kim La İlahe İllallah derse kendisine Müslüman hükmü uygulanır” şeklinde cümleleri tamamen umum manalı ifadelerdir ve bu ifadeler *muhassısları* ile birlikte değerlendirilmek zorundadır. Zira gerek Resulullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in diğer bir çok hadislerinde gerekse de İslam alimlerinin bir çok kavillerinde kişilerin mal ve can dokunulmazlığının sağlanması ve kurtuluşa ermeleri şirkten teberi etme şartına bağlanmıştır. Bundan da ziyade Allahu Tealâ çok açık ve kesin ifadelerle aslen kafir ve müşrik olan fert ya da toplumların dünya da mal ve can dokunulmazlık haklarına sahip olabilmeleri ve ahrette de kurtuluşa erenlerden olabilmelerini şirkten beri olmaları şartına bağlamaktadır. Allahu Tealâ şöyle buyurur:

“*Şu haram aylar bir çıktı mı artık o müşrikleri nerede bulursanız öldürün, yakalayın, hapsedin ve bütün geçit başlarını tutun. Eğer tevbe ederler ve namaz kılp zekatı verirlerse onları serbest bırakın. Muhakkak ki, Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.*” (9, Tevbe/5)

Ayette açık bir şekilde görüleceği üzere Allahu Tealâ müşriklerin mal ve can dokunulmazlıklarını diğer bir ifade ile Müslüman olarak addedilmelerini “*Eğer tevbe ederlerse...*” buyurarak onların tevbe etmeleri şartına bağlamaktadır ki, buradaki tevbeden kastın şirkten teberi etmek olduğu aşikardır. Nitekim ayete dair tefsir yapan İslam alimleri de bu hususu sarahaten vurgulamaktadırlar:

İmam Taberî: “Eğer onlar kendilerine nehyedilen Allah’a şirk koştuktan, Resulullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’i inkâr etmekten vazgeçerek tevhide yönelirlerse ve tüm ilahlardan ve ortaklardan uzaklaşarak ihlas ile sadece Allah’a ibadet ederlerse onları serbest bırakın, diledikleri gibi hareket etsinler.”⁴

İmam Bagavî: “Eğer tevbe ederlerse...” Yani şirkten tevbe ederlerse demektir.”⁵

İmam Alusi: “Eğer tevbe ederlerse...” Yani iman ederek şirkten tevbe ederlerse demektir.”⁶

İmam Kurtubî: “Asıl kaide şudur: Öldürme eğer şirk dolayısı ile söz konusu ise bu şirkin son bulmasıyla öldürme fiilide zail olmaktadır. Tevbe Suresi’nin 5. ayeti kerimesi tevbe ettim diyen bir kimsenin fiilleri arasına tevbenin hakiki bir tevbe olduğunu ortaya koyan hususları da eklemedikçe bu sözü ile yetinilmeyeceğine delildir.”⁷

³ İbn-i Receb El’Hanbeli, Kelimetü’l İhlas, sy:7.

⁴ Tefsiru-t Taberî, 14/135.

⁵ Tefsiru-l Begavî, 4/6.

⁶ Tefsiru-l Alusi, 7/158.

⁷ Tefsiru Kurtubî, 7/74.

Yukarıda yapmış olduğumuz alıntılarda görüleceği üzere İmam Begavi (*rahimehullah*) ve Alusi (*rahimehullah*) ayette geçen “...eğer tevbe ederlerse...” ifadesini açık bir şekilde şirkten teberi ederlerse şeklinde tefsir ederlerken İmam Taberi (*rahimehullah*) konu üzerinde sözü daha sarıh kullanmış ve fertlerin ya da toplumların can güvenliğine ulaşmalarının ancak açık bir şekilde üzerlerinde bulundurdıkları şirkten beri olmaya bağlı olduğunu söylemiştir. İmam Kurtubi'den nakletmiş olduğumuz alıntı ise gerçekten konuya mükemmel bir şekilde ışık tutmaktadır. Zira imam Kurtubi İslam'da kanın mübahlığının sebebinin şirk olduğu durumlarda bunun ancak şirkte tevbe etmek ve bu tevbenin hakiki olduğunu ortaya koyan emareler göstermekle zail olacağını söylemektedir. Yani aslen müşrik olan bir kimsenin kanı ve canı bu şirk nedeniyle mübahtır. Bu kişinin kanının ve malının haramlığı ise ancak kendisinde şirkin son bulmasıyla yani şirkte tevbe etmesiyle mümkündür. Allahu Teala yine aynı surenin 11. ayetinde ise şöyle buyurmaktadır:

“Eğer tevbe ederler, namazı kılarlar, zekatı verirlerse dinde kardeşleriniz olurlar. Biz âyetleri, bilen bir kavme açıklarız.” (9, Tevbe/11)

Allahu Teala mealen ilk vermiş olduğumuz ayette müşriklerin can ve mal dokunulmazlığını şirkten teberi etme şartına bağlarken bu ayette ise aynı anlamda dinde kardeş olmayı yine şirkten teberi etme şartına bağlamıştır. Nitekim bu ayetin tefsirinde de hemen hemen bütün müfessirler bu hususu vurgulamışlardır.⁸

Konuya dair Resulullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ise şöyle buyurmaktadır:

“Kim Allah'tan başka ilah yoktur der ve Allah'tan başka ibadet edilenleri reddederse malı ve kanı haram olur. Hesabı ise Allah'a kalmıştır.”⁹

Görüleceği üzere vermiş olduğumuz hadiste yukarıda ayetlerde verilen mesajı bir nevî tekid etmekte, fertlerin ya da toplumların Müslüman addedilerek kanlarının ve mallarının dokunulmazlığını sadece tevhid kelimesini ikrar etmelerine değil bununla birlikte Allah'tan başka ibadet edilenleri de reddetmelerine bağlamıştır. Ki burada Allah'tan başka ibadet edilenlerin reddedilmesi esası yukarıda müfessirlerin tanımladığı şirkten beri olmanın ta kendisidir. Nitekim İmam Kurtubi'de Tevbe Suresi'nin 5. ayetinin tefsirinde Kadı Ebu Bekir İbnu'l Arabi'den “Bu şekilde Kur'an ile Sünnet birbirini desteklemektedir”¹⁰ ifadesini nakletmektedir. İbnu'l Arabi'nin kastettiği hadis ise ““İnsanlarla Allah'tan başka ilah yoktur deyinceye kadar savaşmakla emrolundum” hadisidir.”¹¹

Yukarıda vermiş olduğumuz hadise dair şeyh Muhammed bin Abdolvahhab (*rahimehullah*) şöyle demektedir:

“İşte Rasulullah (s.a.v)'in bu hadisleri, La İlahe İllallah kelimesinin manasını en açık bir şekilde izah etmektedir. Dikkat edilirse hadis, dil ile bu kelimeyi söyleyen kimsenin malını ve canını garantiye aldığından söz etmemektedir. Yine hadis, bunun sadece manasını bilmekle de gereğinin yerine getirilemeyeceğini bildirmektedir. Evet bu kelimeyi sadece dil ile söylemek kişinin can ve mal emniyetini sağlamamaktadır. Kişi hem La İlahe İllallah'ı ikrar etmeli, hem manasını bilmeli hem de bunlarla beraber Allah'tan başka tapınılan ve saygı gösterilen tüm küfür çeşitlerini ve düzenlerini reddetme yükümlülüğünü yerine getirmelidir. Bunu yapmadığı, bunda şüphe ettiği takdirde böyle bir kimsenin mal ve can güvenliği söz konusu değildir.”¹²

Yine aynı konuda İmam Ebu Batın şöyle demektedir:

“La İlahe İllallah'ı söylemekten kasıt, Allah'tan başka ibadet edilenleri reddedip onlardan beri olmak ve her türlü büyük şirkte reddetmektir. Arap müşrikleri kendi lisanları olduğu için Arapçayı çok

⁸ Bkz. Tefsiru-t Taberi, 14/152, Tefsiru-l Begavi, 4/9 vs...

⁹ Sahihi Müslim, 2/8 Hadis No:23.

¹⁰ Tefsirul Kurtubi, 7/74.

¹¹ Sahihi Müslim, 2/8 Hadis No:32.

¹² Muhammed b. Abd'ulvahhab, Kitab'üt Tevhid, sy:115.

iyi bildiklerinden dolayı La İlahe İllallah kelimesinin ne manaya geldiğini çok iyi biliyorlardı. Onlardan her hangi birisi La İlahe İllallah dediği zaman bu sözü, şirki ve Allah'tan başka ibadet edilenleri reddederek söylerdi. Eğer bir kimse hem Allah'tan başkasına ibadet etmeye devam eder, hem de La İlahe İllallah derse, bu kelime onun canını ve malını koruma altına almaz.”¹³

İmam Şevkani ise La İlahe İllallah'ı sadece dil ile ikrar etmek ile ilgili olarak şöyle demektedir:

“La İlahe İllallah sözünü sadece dil ile söylemek fakat bununla birlikte manasıyla amel etmemek kişiye müslüman sıfatını vermez. Çünkü cahiliyye ahalisinden bir kimse bu sözü söylese ve bununla birlikte puta tapmaya devam etse müslüman sayılmaz.”¹⁴

Açık bir şekilde görüleceği üzere Rasulullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) can ve mal emniyetini koruma altına almayı, La İlahe İllallah kelimesini söylemeye ve Allah'tan başka ibadet edilen sahte ilahları reddetmeye bağlamaktadır. Yani bu kelimeyi söyleyen kişi müslüman olmadan evvelki şirk ve küfür itikadına tevbe edecektir.

Kişilerin Müslüman olarak addedilerek kan ve mal dokunulmazlığına kavuşmalarına dair şirkten teberi ettiklerini ikrar etmelerine dair konuya ışık tutan nakillerden birisi de İmam Muhammed bin Hasan eş-Şeybani'nin (*rahimehullah*) şu sözüdür:

“Bir kimse İslam'dan önceki inancını reddeden bir şey söylerse ona zahiren Müslüman hükmü verilir. Kalbindeki gerçek inancı öğrenmemiz mümkün değildir. Bu yüzden dili ile ikrar ettiği şeye göre muamele ederiz. Bu kimsenin İslam'dan önceki inancına zıt bir şey ikrar etmesi eski inancını değiştirdiğini göstermektedir.”¹⁵

Bu nakilden anlaşılan ise fertlerin ya da toplumların Müslüman olarak addedilebilmeleri ancak Müslüman olmadan önce üzerlerinde taşıdıkları şirk ve küfür itikadına muhalif bir söz söylemeleri ile mümkündür. Yani bizim konunun başından itibaren delillerini ortaya koymaya çalıştığımız şirkten teberi şartı ile ancak bir kimsenin İslamı mümkün olabilmektedir.

Konuya dair en net açıklamalardan bir tanesi de İslam alimlerinin toplumları itikadlarına göre sınıflandırmaları ve buna göre kendilerinin Müslüman olarak isimlendirilebilmeleri için bir takım şartlar getirmeleridir. Yani İslam alimleri hangi kavimden olursa olsun bir fert tevhid kelimesini ikrar ettiği zaman ona İslam hükmü verilemeyeceğini bilakis fertlere Müslüman hükmünün verilebilmesi için taşıdıkları şirk itikadına göre bir ikrar da bulunması gerektiğini sarahaten vurgulamışlardır. Örnek olarak “İnsanlarla La İlahe İllallah deyinceye kadar savaşmakla emrolundum” hadisinin açıklamasında İmam Nevevi Kadı İyaz'dan şunları nakletmektedir:

“Mal ve can dokunulmazlığının La İlahe İllallah diyenlere mahsus oluşu imana icabetin ifadesidir. Bu sözle kastedilenler Arap müşrikleri olan putperestler ve bir Allah'ı tanımayanlardır. İlk defa İslam'a davet olunanlar ve bu uğurda kendileri ile harb edilenler bunlardır. *La İlahe İllallah kelimesini telaffuz edenlere gelince onların dokunulmazlığı için yalnız La İlahe İllallah demeleri kafi değildir. Çünkü onlar bu kelimeyi küfür halinde iken söylemektedirler. Zaten Allah'ı birlemek onların itikadları cümlesindendir.*”¹⁶

Yine Müslim şarihlerinden Hattabi bu hadis üzerine şöyle demiştir:

“Malumdur ki bununla ehli kitab değil putperestler kastedilmiştir. Çünkü ehli kitab olanlar Allah'tan başka ilah yoktur derler de yine de tepelerinden kılıç inmez.”¹⁷

Vermiş olduğumuz bu iki nakil kişilerin Müslüman olarak isimlendirilebilmeleri için ne şekilde olursa olsun tevhid kelimesini ikrar etmelerinin yeterli olmayacağını izah etmektedir. Tevhid

¹³ Mecmuatü er'Resail Ve'l Mesail

¹⁴ Şevkani, Ed'Durrün Nadi Fi İhlas..., sy:40.

¹⁵ Şerhi Siyer'ül Kebir, 1/150.

¹⁶ İmam Nevevi, Sahihi Müslim Şerhi 2/156.

¹⁷ İmam Nevevi, Sahihi Müslim Şerhi 2/156.

kelimesini ikrar etmekle birlikte Allah'a şirk koşan bir kavme mensup bir ferdinin Müslüman olarak isimlendirilmesi ancak ve ancak üzerinde taşıdığı şirk itikadından teberi ettiğini ifade eden bir ikrarla mümkündür. Kadı İyaz'ın "*La İlahe İllallah demeleri kafi değildir*" ifadesi ve Hattabi'nin "*Allah'tan başka ilah yoktur derler de yine de tepelerinden kılıç inmez*" sözleri, bunu açıkça ortaya koymaktadır. Aynı şekilde Hafız İbn-i Hacer (*rahimehullah*)'da bu konuda yapmış olduğu açıklamalarda birden çok yerde Allah'ı birlemeyen bir kimseden öncelikle tevhid kelimesinin ikrarının istenmesi gerektiğini, şayet Allah'ı birliyorsaa tevhid kelimesini ikrar etmekte birlikte Resulullah'ın risaletine iman ettiğini ikrar etmesi gerektiğini, şayet her hangi bir şekilde Allah'a şirk koşan bir kimse ise öncelikle şirk itikadını terk ederek tevhidi ikrar etmesi gerektiğini vurgulamıştır.¹⁸

Yine İslam alimleri değerleri eserlerinde "Bir Kafir Nasıl Müslüman Olur?" şeklinde başlık atarak bu konuya dair çok net bilgiler vermişlerdir. Özellikle aşağıda vereceğimiz nakil sanki bir kaide olmuşçasına aşağı yukarı aynı lafızlarla birçok eserde yer almaktadır:

"Şayet kafir tevhidi ikrar etmeyen bir putperest ise tevhid kelimesini ikrar ettiği zaman ona Müslüman hükmü uygulanır. Daha sonra ise İslam'ın diğer ahkamlarını kabul etmesi ve İslama muhalif dinlerden teberi etmesi istenilir. Ancak tevhidi ikrar ettiği halde nübüvveti inkar eden bir kimse ise kendisinden Resulullah'ın risaletini ikrar etmesi istenir. Şayet Resulullah'ın sadece Araplara gönderildiğine itikad eden bir kimse ise Resulullah'ın bütün insanlara gönderildiğini ikrar etmesi gerekir. Şayet her hangi bir vacibi inkâr ediyorsa ya da bir haramı mübah görüyorsa taşıdığı bu itikadından teberi etmesi gerekir."¹⁹

Gerçekten İslam âlimlerinin getirmiş olduğu bu tanım Müslümanların saflarını müşriklerden koruma adına mükemmel bir tanımdır. Yani bir kimsenin Müslüman olması öncelikle üzerinde taşımış olduğu şirk ve küfür itikadlarından beri olduğunu ikrar etmesini bağlıdır. Bu konuda İmam Razi'den yapacağımız aşağıdaki nakle sanki asıl bir kaide olmuşçasına birçok kaynakta rastlamak mümkündür:

"Fakihlerin çoğu şöyle demiştir: Eğer bir Yahudi veya Hristiyan "Ben Mü'minim" veya "ben Müslüman oldum" dese bu kadirlik ifade ile onun Müslüman olduğuna hükmedilmez. Çünkü o kendisinin üzerinde bulunduğu şeyin İslâm; onun da iman olduğuna inanır. Şayet o kimse, "Lâ ilahe illallah, Muhammedun Resûlullah" dese, bazılarına göre bunu söyleyenin müslüman olduğuna hükmedilmez; çünkü onların içinde, "Muhammed, bütün insanlara değil de, Araplara Allah'ın elçisidir" diyenler olduğu gibi, aynı şekilde onlardan, "muhakkak ki Muhammed bir hak peygamberdir, fakat bundan sonra da peygamber gelecektir" diyenler de bulunmaktadır. Bilakis o kimsenin, kendisinin üzerinde bulunduğu dinin bâtıl; müslümanlar arasında mevcut olan dinin ise hak din olduğunu itiraf etmesi gerekir. Allah en iyisini bilendir."²⁰

Yukarıda Razi'nin ifadesi dikkatle incelendiği zaman açıkça görülmektedir ki, kişinin İslamı ancak üzerinde bulunduğu batıl dini terk ettiğine dair bir ikrarla geçerli olur. Bununla birlikte farklı şirk itikadlarına sahip toplumların Müslüman olarak isimlendirilebilmesi tevhid kelimesini ikrar etmelerine bağlı değil bilakis şirk itikadlarını terk ettiklerine dair açık ikrara bağlıdır.

Hatırlanacağı üzere yazımızın hemen girişinde ki gerek Resulullah'ın "Kim La İlahe İllallah derse cennete girer" şeklinde ve bu manada gelen hadislerinin gerekse alimlerin "Kim La İlahe İllallah derse kendisine Müslüman hükmü uygulanır" şeklinde cümlelerinin tamamen umum manalı ifadeler olduğunu söylemiştik. Ve bu ifadeleri muhassısları ile değerlendirmenin gereğini vurgulamıştık. Bu

¹⁸ Fethu-l Bari, 5/123.

¹⁹ Fethul Bari, 19/382; Neylul Evtar,11/461Gerek İbn-i Hacer gerekse İmam Şevkani bu ifadeyi Begavi'den nakletmişlerdir.

²⁰ Tefsiru Razi, 5/344; Tefsirul Lubab li İbn-i Adil, 5/312; Tefsiru Neysaburi, 3/57.

sözümüzü ispat saadetinde yukarıda vermiş olduğumuz “Kim La İlahe İllallah der ve Allah’tan başka ibadet edilenleri reddederse...” hadisini hatırlatmak istiyoruz. Zira bu hadiste “Kim La İlahe İllallah derse cennete girer” hadisinin umum manası “Allah’tan başka ibadet edilenleri reddetme” şartı ile tahsis edilmiştir. Yine “Kim La İlahe İllallah’ı bilerek ölürse cennete girer”²¹ hadisinde ise bilgi şartı “Kim La İlahe İllallah derse cennete girer” hadisini tahsis etmektedir.

Aynı şekilde yukarıda İslam alimlerinden getirmiş olduğumuz nakillerde onların “tevhid kelimesini ikrar edene Müslüman hükmü uygulanır” ifadelerini açık bir şekilde tahsis etmektedir. Zira İslam alimleri yukarıda vermiş olduğumuz nakillerde açık bir şekilde bunu bir takım şartlara bağlamışlar ve özellikle bu “kim La İlahe İllallah derse ona Müslüman hükmü uygulanır” kaidesini, fertlerin batıl itikadlarını reddettiklerine dair bir ikrar ile tahsis etmişlerdir. Bu noktaya örnek olması açısından son bir nakil ile konuyu sonlandırmak isterim. Hafız İbn-i Hacer şöyle demektedir:

“Yine bu hadiste kişinin öldürülmesinin sadece La İlahe İllallah demesi ve bundan başka hiçbir şey dememesi ile zail olacağına dair bir delil vardır. Bu böyledir. Ancak acaba kişi mücerred bir şekilde bunu söylemesi ile Müslüman olur mu? Tercih olunan görüşe göre bununla Müslüman olmaz. Ancak tetkik edene dek öldürülmesini durdurmak gerekir.”²²

Sonuç: Sonuç olarak içinde yaşamış olduğumuz bu toplum kendilerini İslama nispet eden, tevhid kelimesini ikrar eden bir toplumdur. Ancak malum olan şudur ki içinde yaşamış olduğumuz toplum birçok şirk ve küfürleri ile birlikte tevhid kelimesini ikrar etmektedirler. Özellikle demokrasi ve tasavvuf şirki toplumun iliklerine kadar işlemiştir. Kendilerini İslama nispet etmeleri ve tevhid kelimesini ikrar etmeleri ise tamamen örflerinin bir gereğidir. Nasıl ki İslam alimleri Allah’a şirk koştukları halde tevhid kelimesini ikrar eden fertlerin ya da toplumların İslamını mücerred bir şekilde tevhid kelimesine bağlamamışlarsa bizlerde aynı şekilde içinde yaşadığımız bu toplumun İslamı için sadece tevhid kelimesini ikrar etmelerinin yeterli olmadığı kanaatindeyiz. Ve aynı şekilde İslam alimleri nasıl ki kişilere Müslüman hükmü verebilmek için şirkten teberi etme şartını getirmişlerse bizlerde bu toplumun fertlerine Müslüman hükmü verebilmek için özellikle malum şirk itikadları olan demokrasi ve tasavvuf itikadlarından teberi ettiklerinin ikrarının gerekli olduğu kanaatindeyiz. Hiç şüphesi en doğrusunu Allah bilir.

Hamd bidayette ve nihayette Allah’a özgüdür.

²¹ Sahihi Müslim, 2/8 Hadis No:43.

²² Fethul Bari, 19/382.